

Omluva a dodatek k recenzi knihy Vytržení

Teologie | 10.9.2017 @ 22.36

Tímto vyjadřuji lítost nad tónem, kterého jsem použil ve své nedávno publikované recenzi knihy Vytržení od Sergeje Mihál'a. Vlídlost a chápavost, s jakou mne někteří z mých čtenářů na tento přešlap upozornili, mi nedovoluje nechat jej bez omluvy. Omlouvám se tedy, že jsem nadmírou sarkasmu a nediplomatickou úsečností svých závěrů znepokojil čtenáře, kteří by jinak nalezní v recenzi větší užitek. Tento tón jsem nezvolil v afektu, nýbrž plánovitě, protože jsem knihu Vytržení shledal silně problematickou nejen po biblicko teologické, ale především po věcné stránce. Neodhadl jsem však dopad, jaký tato recenze bude mít. Obvyklou nízkou návštěvnost tohoto blogu vystřídal náhlý příval publika, které si žádalo prezentabilnější styl. Proto se těm, kdo břitkostí mého pera utrpěli, omlouvám. Snad jsem se nechal příliš inspirovat bloggery jako jsou Ben Stanhope nebo Jim West, kteří podobnou nadílku servírují svým oponentům běžně. Zde to ale takto být nemělo a já proto volám „pardon“.

Zároveň musím plně a bez výjimky trvat na věcném obsahu inkriminované recenze. Zdá se, že jistá ne zcela zanedbatelná část čtenářů i po jejím přečtení stále trvá na validitě toho, co se v knize Vytržení prezentuje a mou recenzi pokládá za jakousi formu satanského odporu brzkému Pánovu příchodu. To pokládám za frustrující a nešťastné. Vedle méně či ještě méně důvtipné ad hominem dehonestace mé nezištné práce a kromě zpochybnění mé duchovní a morální kompetence recenzovat nová zjevení jsem nezaznamenal žádnou konstruktivní odpověď. Ó kdybyste byli alespoň vtipní, milí mí odpůrci, jako ta zvířata v diskusích na ČSFD, mohli jsme se pobavit. Takhle jsem měl jen pokušení pokračovat stylem původního textu, neboť jsem seznal, že jsem svým písemným projevem namíchl nejen usebrané intelektuály. Jednu poučnou diskusi naleznete pod samotnou recenzí, druhou na Facebooku pod tímto odkazem nebo zde ve verzi z 9.9.2017.

Nyní si dovoluji jen ve stručných bodech zopakovat a částečně doplnit tok mé argumentace.

(1) Mihál' chce v knize dokázat, že jsme poslední generace světa a že Pán Ježíš přijde brzy. To je v pořádku. Bůh chraň, abych tento názor vyvracel a přel se s ním. Jednak proto, že mi představa brzkého Ježíšova příchodu není nepříjemná (zeptal bych se ho pak, jaký používal kalendář!). Za druhé proto, že jde o věcně neutrální názor. Nemám nic, co by mě pudilo vehementně vyvracet tuto domněnku.

(2) Problém je, že Mihál' svůj věcně neutrální názor sloučil s věcně nepřijatelnou argumentací. Celý zmíněný závěr knihy je postaven na špatných postupech. Nestačí, když je správný obecný závěr. Správný musí být i postup. A účel v tomto případě nesmí světit prostředky.

(3) Mihál v knize prokazatelně zdůvodňuje svůj názor na brzký Pánův příchod astronomickou spekulací a spekulací založenou na kalkulaci židovských svátků. Činí tak neustále a celá argumentace na tom závisí. V kapitole „Poslední generace světa“ na stranách 87–8 píše (zvýraznění přidáno):

Podobně jako při zatměních Měsíce, i při těchto zatměních Slunce, šlo o výjimečný úkaz na nebi. Sedm zatmění Slunce, která nastala vždy v poslední den židovského roku (viz obrázek na nasl. straně). Stalo se to v rychlém sledu za sebou. Jedno po druhém. Zatmění byla tak blízko sebe, že se opakovala sedmkrát během jednoho lidského života. To mě udivilo. Sedm zatmění, která se během celé historie lidstva zopakovala pouze jednou, se objevily v časovém rozsahu jednoho pokolení. Pochopil jsem, že možná před sebou vidím naplnění Kristova slova z Matouše 24:34 „*Amen, pravím vám, že nepomine toto pokolení, než se to všechno stane*“ Měl jsem z toho bázeň a respekt. Pokud je toto pravda, potom kolem mě chodí lidé, kteří uvidí Kristův příchod. Protože je to poslední pokolení, o kterém mluvil Ježíš. **Člověk ale z Božích věcí nemůže nic pochopit ani vzít, pokud mu to není dáno shůry.** Všechno jsem to znovu a znovu kontroloval, abych měl úplnou jistotu, že jsem někde neudělal fatální chybu. **Datum posledního dne židovského roku (29. adar) se při těchto zatměních stal dekodérem času, kterým Bůh odkrývá události posledních dnů světa.** Uvědomil jsem si, že Pán zavěsil na nebe znamení, jaké si nikdo z nás předtím nemohl představit ani ve snu.

Tyto údaje jsem prověřil a vsadil do tabulky:

Date	Visibility	Intercalation
<u>1988 Mar 18</u>	e Asia, East Indies, Australia, Alaska [Total: Malaysia, Indonesia, Philippines, Pacific]	
<u>2006 Mar 29</u>	Africa, Europe, w Asia [Total: c Africa, Turkey, Russia]	
<u>2015 Mar 20</u>	Iceland, Europe, n Africa, n Asia [Total: n Atlantic, Faeroe Is, Svalbard]	
<u>2024 Apr 08</u>	N. America, C. America [Total: Mexico, c US, e Canada]	Adar II
<u>2033 Mar 30</u>	N. America [Total: e Russia, Alaska]	Adar II
<u>2034 Mar 20</u>	Africa, Europe, w Asia [Total: Nigeria, Cameroon, Chad, Sudan, Egypt, Saudi Arabia, Iran, Afghanistan, Pakistan, India, China]	
<u>2052 Mar 30</u>	N. America, C. America, n S. America [Total: Central Pacific, Mexico, U.S., Central Atlantic]	Adar II

Je pravdou, že na všech sedm uvedených posledních adarů vychází úplné zatmění Slunce, a to dokonce u tří případů interkalace (když se adar 2 přidá za adar 1). Je však samozřejmě na pováženou, že žádné z těchto úplných zatmění není úplně pozorovatelné z Palestiny. Je také pravdou, že 29. adar je poslední rok židovského kalendářního roku, a to i podle Tóry (Ex 12,2; Lv 23,24; Nu 29,1; Dt 16,1). Zároveň však platí, že židovská tradice znala hned čtyři nové roky, což je také důvodem, proč se Roš hašana neslaví 1. nisanu, nýbrž 1. tišrí. Tím se dostáváme k problému tohoto počítání, které nebere v potaz komplexnost židovské kalendářní tradice. Před tím je však nutné něco opět zdůraznit.

(4) Je nesporné, že Mihál' dokazuje blízkost Pánova příchodu znameními na nebi. Některým komentátorům to nebylo příliš jasné, ale uvedená zatmění Slunce jsou opravdu napasována na Matouše 24,34 a Zjevení 5,1–10 (87–91). Na tom závisí poselství celé knihy. I to dobré v ní, čili apel na zpytování nitra, přípravu, svědectví, atd., závisí na tom, že „znamení na nebi potvrzují mimořádnou blízkost Kristova příchodu“ (65). Uznávám, že stěžejní povídání o znameních zabírá pouze strany 63–104 (~24% knihy). Hned strany 106–142 na to však přímo navazují (+21%) a zbytek se na tom veze. Proto jsem napsal, že je na knize špatně „skoro úplně vše“, neboť účel by v tomto případě neměl svítit prostředky.

(5) Narazil jsem i na názor, dle něž jsou „tetrády v této knize okrajová záležitost“ a dle něž „na tom nic podstatného v této knize nestojí“. Opak je bohužel pravdou. Mihál' na straně 83 píše (zvýraznění přidáno):

Bůh posunul a změnil židovský kalendář zhruba před 3520 lety. Určil Izraeli svoje slavnosti na přesné dny. Právě na tyto svátky připadá zatmění Slunce a Měsíce (v jedinečné kombinaci cyklů tetrád) jen sedmkrát za celou historii lidstva. **To všechno udělal Bůh**, aby ukázal na symboliku Menory, která byla ve svatyni jeho chrámu. (83)

Z tohoto plyne, že Mihál' pokládá komplexní výpočetní pravidla současného židovského kalendáře za Bohem inspirovaná vodítka k propojení tetrád či zatmění Slunce, Bible a dějin Izraele a světa. Právě toto mu umožňuje užívat jej s takovou mírou jistoty. Právě proto Mihál' nehledá tetrády a zatmění na svátky křesťanské v gregoriánském či juliánském kalendáři. To vše souvisí se silně prosemitským nábojem knihy.

Logika základního argumentu knihy, jak mu rozumím, je tedy takováto:

- A. Židům byl dán inspirovaný vzorec pro výpočet jejich kalendáře.
- B. Bible obsahuje předpovědi stran možných jevů na obloze, které máme interpretovat doslova (čili ne symbolicky) a futuristicky (čili ne tak, že se už naplnily).
- C. Izrael je stále zvláštní Boží lid, nebyl nahrazen Církví. Proto jeho dějiny reflektují Boží jednání se světem a musí se na něm doslova naplnit všechna SZ proroctví, která se dosud doslovně nenaplnila.
- D. (1) Je-li židovský kalendář inspirovaný a (3) je-li Izrael stále Boží lid, jehož dějiny reflektují zvláštní Boží prozřetelnost, můžeme se domnívat, že po dosazení (2) biblických předpovědí jevů na obloze do židovského kalendáře získáme pevný bod pro chronologické

zařazení biblických proroctví, která pokládáme za futuristická.

- E. I když bod A nemůže být nijak dokázán, body B a C jsou předmětem diskuse a bod D je značně sporným sylogismem, některým badatelům je shůry dáno takové porozumění, jaké jiným dáno není, takže mohou docházet k závěrům bez nutnosti rigorózní argumentace.
- F. Z výše uvedeného vyplývá, že Pán přijde již během života této generace, a to nejlépe mezi 23. zářím 2017 a rokem 2024 (str. 98).

(6) Pravidla pro výpočet moderního židovského kalendáře jsou popsána například v knize Calendrical Calculations (Dershowitz & Reingold 2008) na stranách 89–110. Tato pravidla lze snadno implementovat do různých softwarových nástrojů. Mihál používal blíže nespecifikovaný software, který mu zabránil spatřit mou fiktivní tetrádu v roce 162 po Kr. Dokud se se oním softwarem neobeznámím, musím trvat na správnosti svého výpočtu (resp. svého softwaru). Tato výpočetní pravidla a vzorce jsou však stejně při pohledu do dob před fixací židovského kalendáře zcela zavádějící.

Židovský kalendář byl do současné podoby zafixován ve 4. století. Ještě i potom mohly existovat mezi různými židovskými autoritami půtky o výklad pravidel, ale nad tím nyní přimhuřme oči jako nad maličkostí. Před touto fixací židovský kalendář fixovaný nebyl a pravidla pro jeho výpočet byla takové povahy, že je nemožné s jistotou říci, na který den gregoriánského kalendáře některý židovský svátek padl. Čím hlubší ponor do historie zvolíme, tím zřejmější se nám tento fakt bude zdát. Faktory, na které narazíme, jsem popsal v recenzi a nyní je jen krátce shrnu a stručně doplním:

- A. Měsíc začínal nikoli výpočtem, ale tím, že dva svědkové potvrdili srpek nového měsíce. Jelikož pozorovatelé věděli, kdy mají vyhlížet, nedocházelo k velkým odchylkám. Faktem ale je, že nebylo předem stanoveno, zda má mít měsíc 29 nebo 30 dní (Schürer, The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ vol. I, 591)!
- B. Interkalace, čili vkládání adaru 2 kvůli solární synchronizaci, probíhala buď nepravidelně, nebo jaksi polopravidelně, čili v jiných než devatenáctiletých cyklech. Pravidlem snad mohlo být to, aby Velikonoce byly slaveny vždy až po jarní rovnodennosti. I to je však neprůkazné (Stern, Calendar and Community, 61).
- C. Pod pojmem židovský kalendář si dnes představujeme přesný a obecně přijímaný výpočetní vzorec, ve starověku však šlo i o sféru vlivu a místní zvyk. Existuje například domněnka, podle níž v Ježíšových dobách byly mezi Židy v Palestině používány nejméně dva kalendáře. Jeden v Judsku, který měřil den od západu do západu a druhý mezi farizeji a galilejci, který den měřil od východu do východu. Tak by se dala vysvětlit nesrovnalost mezi Mt 26,17–19 a J 19,14, kdy podle synoptiků Ježíš ještě slavil s učedníky Velikonoce, ale podle Jana byl na Velikonoce ukřižován (Dictionary of Jesus and the Gospels, 136–7, 211). Ještě jiný kalendář nejspíše používali v kumránském prostředí (ibid., 171). Z tohoto řešení by případně vyplývalo, že Ježíš se jako Galilejec držel galilejsko-farizejského kalendáře a kalendáře Sanhedrinu nikoli. Jakého kalendáře by se Ježíš držel dnes?
- D. O mnoha dalších historických zvláštностech a zmínkách o reálné kalendářové praxi

v historických pramenech se dočtete u Sterna v knize Calendar and Community: A History of the Jewish Calendar.

Toto vše vyvrací kalkulaci s tetradami a zatměními, protože těch mohlo a nemuselo být před čtvrtým stoletím na židovské svátky libovolně mnoho. I kdyby ale bylo náhle jedno, kolik tetrad a zatmění na židovské svátky padlo a i kdyby se najednou počítaly pouze ty, které se udály ve 20. a 21. století, i tak historický důkaz nestálosti židovského kalendáře ve starověku dokazuje minimálně to, že současný výpočetní vzorec nebyl znám žádnému pisateli Starého nebo Nového zákona, neboť v té době ještě neexistoval.

(7) Pokud tedy chceme tvrdit, že současný výpočetní vzorec je zároveň klíčem k biblickým proroctvím a astronomickým úkazům, musíme jej prohlásit za Bohem inspirovaný. Pouze tak je možné, aby občasná shoda různých zatmění s židovskými svátky byla naplněním biblických proroctví. Jinak bychom museli stejné shody hledat i v kalendáři gregoriánském. Nebyl by žádný důvod zabývat se právě židovským kalendářem, s jehož současnou podobou nebyl seznámen ani Mojžíš, ani proroci, ani Ježíš, ani apoštolé, ani rabíni na Jamnijské synodě (kanonizace Starého zákona) a nejspíše ani účastníci koncilů v Kartágu, Hippu a Laodikeji na konci 4. století (kanonizace Nového zákona)!

(8) Z toho plyne další úvaha. Knihu jsem v recenzi odsoudil jako cosi, co odporuje faktům a tím pozbývá smyslu. Čeho jsem se však nedotkl, je heterodoxní povaha tohoto jejího klíčového učení, že současný židovský kalendář je součástí Božího zjevení.

Jsem natolik „liberální“ a natolik letniční, že uznávám, že ne každé poznání musí vycházet striktně z Písma. Uznávám legitimitu např. daru slova poznání a daru proroctví. Mimobiblické poznání však rozsuzujeme biblickým metrem (1Kor 12,3). I pokud uznáme za legitimní tři druhy zjevení: Písmo, příroda a Kristus, nemůžeme židovský kalendář prohlásit za inspirovaný, neboť do žádného z těchto druhů nepatří. Leda by se ukázalo, že židovský kalendář opravdu zachycuje jakýsi matematický kód, něco jako když ve filmu Pi brilantní matematik Max Cohen objeví údajné božské číslo, které může sloužit k výpočtu budoucích událostí. Nebo jako když Louise Banks ve filmu Arrival) zjistí, že jazyk „příchozích“ plyne z minulosti do budoucnosti i naopak. Jelikož však Hilel II. z velké části jen převzal výpočetní principy, které znali již Babylóňané a Řekové, bylo by i toto tvrzení nejspíše spíše námětem na vědeckofantastický příběh. Možná na film typu Kód Omega.

(9) Dle Slovníku cizích slov je astronomie „přírodní věda zabývající se studiem kosmických těles“. Astrologie je „obor zabývající se hledáním vztahů a souvislostí mezi postavením kosmických těles a právě probíhajícími i budoucími ději na určitém místě Země“. Příslušné pasáže v knize Vytržení zapadají lépe do druhé než do první definice. Je vysoce pravděpodobné, že právě židovským astrologům Pavel vzkazuje toto:

V čase, kdy jste neznali Boha, otročili jste těm, kteří svou přirozeností nejsou bohy. Nyní však, když jste poznali Boha, nebo spíše když jste byli od Boha poznáni, jak to, že se zase obracíte k těm slabým a ubohým živlům, kterým zase znovu chcete otročit?

Zachováváte dny, měsíce, období a roky!

Bojím se o vás, abych se pro vás nakonec nelopotil nadarmo.

Galatským 4,8–11

(10) Celou spekulaci by bylo možné zopakovat bez židovských svátků. Tetrády, zatmění, fíkovník, atd., stále by to do sebe mohlo zapadat. Domnívám se ale, že by pak nebylo možné rozhodně tvrdit, že k vytržení dojde během této generace. Mohlo by vyjít najevo, že zatmění a konjunkce o různé raritě probíhají na různé svátky v různých kalendářích velmi často. A mohlo by také pomalu vyjít najevo, a to by vsutku bylo nakonec asi nejzdravnější, že stát Izrael není ani fíkovník, ani oliva, ani nic jiného v biblickém slova smyslu, nýbrž pouze a jedině stát Izrael. To však již přesahuje záběr tohoto dodatku a týká se to spíše vztahu křesťanů k židům. O tom jsem psal asi před rokem ve článku Něco málo ke křesťanskému sionismu.

(11) Summa summarum: Pán může přijít kdykoli, avšak pokud přijde mezi 23. zářím a rokem 2024, jistě tak neučiní kvůli jakémukoli výpočtu nebo v souvislosti ním. Je naprosto možné, že konec historie lidstva nastane až v daleké budoucnosti. Pokud se apoštolé domnívali, že již opravdu žijí v poslední hodině světa (1Jn 2,18), ale tato se prodloužila o dva tisíce let, proč bychom právě my měli být výjimkou? Skoro celý zbytek knihy Vytržení tvoří popis představy toho, jak bude vytržení, velké soužení a tisícileté království vypadat. Pokud by kniha nebyla tak hluboce zatížena onou výše adresovanou kalkulací, šlo by o neškodnou etudu apokalyptické imaginace. I já rád přemýšlím o apokalypse. Představivost je však limitována svou subjektivitou.

Jakkoli trvám na svém a prohlubuji detail svého nesouhlasu, má omluva platí. Doufám, že se mi nyní povedlo vyvarovat se chyby, kterou jsem učinil minule. Od diskutérů očekávám reakci na věcné námitky a případnou korekci. Zvláště mě zajímá váš pohled na mé přesvědčení, že Mihál pokládá současný židovský kalendář za Bohem inspirovaný. Zaměřte se prosím na tyto dvě otázky:

1. Na jakém základě lze židovský kalendář prohlásit za právě ten, který má posloužit při dokazování, že právě naše generace je poslední generací světa?
2. Pokud výpočetní vzorec židovského kalendáře není inspirovaný, jak jej můžeme pokládat do souvislosti s inspirovanými proroctvími?

<http://selah.diet/teologie/omluva-a-dodatek-k-recenzi-knihy-vytrzeni/>